1893 — 1973
80 років
Служби Народові

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація:
"Svoboda", 81-83 Grand St.
Jersey City, N.J. 07303
434-0237
434-0807
УНСоюзу: 435-8740
— Тел. з Ню Йорку: —
BArcly 7-4125
УНСоюзу: BArcly 7-5337

РІК LXXX. Ч. 136. TWO SECTIONS (SECTION I) ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК СУБОТА, 21-го ЛИПНЯ (JULY) 1973 No. 136. VOL. LXXX.

КОРОТКІ ВІСТКИ

КОЛИШНІ БЛИЗЬКІ ДОРАДНИКИ ПРЕЗИДЕНТА ДЖОНА Ф. КЕННЕДІ заявили, що вони цілком не знали, що їх розмови з Президентом були автоматично записані на магнетофонні стрічки. Ці стрічки знаходяться тепер в Бібліотеці Кеннеді в Кембрідж, Массачусетс. Мк-Джордж Банді, дорадник президента Кеннеді в справах державної безпеки, проф. Артур М. Шлезінджер мол., історик і дорадник Кеннеді, Лоренс Ф. О'Браєн, колишній предсідник Демократичного Крайового Комітету, та Рамзі Кларк, колишній генеральний прокуратор, були між тими дорадниками, які заявили, що вони не знали про таємні записи розмов. Шлезінджер і Кларк сказали, що вони не вірять, що президент Кеннеді міг щось подібного робити. Але в Бібліотеці Кеннеді є близько 200 таких стрічок.

ГРУПА АМЕРИКАНСЬКИХ АРХЕОЛОГІВ заявила, що на дні Атлантійського океану, недалеко від еспанського міста Кадіз, вони знайшли залишки великих будинків, вулиць тощо. Археологи припускають, що це можуть бути залишки леґендарного континенту Атлантиди. Вони робили знімки з цих підводних будівель, але ще не вдалося встановити, з якої епохи є ці забудування. Директор цієї групи археологів, Максін Ашер, сказала, що на дні Атлантійського океану, від Ірляндії до Канарських островів, можна знайти багато залишків старовинних міст, які могли колись лежати на континенті Атлантиди, який, за переказами, мав затонути в океан.

ПРИНЦ НОРОДОМ СІГАНУК ПОНОВНО ПІДТВЕРДИВ свою рішеність продовжувати боротьбу з теперішнім режимом у Камбоджі у переконанні, що одного дня йому знову пощастить стояти у проводі Камбоджі. Під сучасну пору Сіганук перебуває в Пекіні, звідки займається організацією повстанського руху в Камбоджі, спираючися на підтримку китайських комуністів.

ЄГИПЕТСЬКІ ПОЛІТИЧНІ КОЛА ОХОЛОНУЛИ у своїх плянах об'єднання Єгипту з Лівією, що має наступити вже 1 вересня ц. р. З уваги на зміну в наставленні до такого пляну, лівійці за ініціятивою уряду організували своєрідний „похід" на Єгипет, щоб примусити єгипетський уряд на заплянoване об'єднання. Тисячі лівійців включилися 18 липня в цю акцію „походу" до Єгипту, а організатори заповідають, що число демонстрантів досягне 100,000 осіб, коли автомобільна кавалькада наблизиться до єгипетського кордону. Анвар ель-Садат, єгипетський президент звернувся із закликом до лівійців відмовитися від того „походу" на Єгипет. Перші групи лівійців перейшли кордон Єгипту 19 липня продовжують просуватися до Каїро.

ІЗРАЇЛЬСЬКИЙ УРЯД МАЄ ЧЕРГОВИЙ КЛОПІТ з еміґрантами з СССР, які невдоволені умовами праці та прожитку в Ізраїлі. В Ізраїльському порті Ашдод прийшло до чотириденних заворушень і голодового страйку майже двох тисяч кол. совєтських жидів, які до часу еміграції проживали в Грузії. Грузинські жиди належать до категорії еміґрантів, які найважче асимілюються і створюють для ізраїльського уряду серйозні труднощі. Урядовим представникам вдалося поладнати конфлікт, прийнявши вимоги грузинських жидів, які обвинувачують уряд та інших жидів в дискримінаційній політиці супроти їхньої групи.

В МОСКВІ ВІДБУЛАСЯ шоста сесія Верховної Ради та Ради Національностей СССР. Сесію попередили засідання постійних комісій обох Рад, Президії Верховної Ради та Ради Старійшин. Крім затвердження „указів" Президії Верховної Ради та деяких змін у законодавстві СССР, основним було прийняття нового закону про народну освіту, проєкт якого був предметом „всенародного обговорення".

ЧОТИРИ НАФТОВІ КОМПАНІЇ — Ексон, Мобайл, Шел та Снніґдейл одержали від південнов'єтнамського уряду право розпочати розшуки за нафтою вздовж берегів Південного В'єтнаму, й у випадку відкриття нафти розпочати експлуатацію нафтових піль. За всіми дотеперішніми даними, на дні Південнокитайського моря мали б бути нафтові родовища.

КОМІТЕТ ОН ДЛЯ СПРАВ ТЕРОРИЗМУ почав свою працю в Ню Йорку, яка триватиме чотири тижні. Добре поінформовані кола заявляють, що немає ніяких реальних виглядів на те, щоб цей Комітет, до якого входять представники 35-ти держав, міг узгіднити і винести якісь конкретні резолюції в справі поборювання міжнародного тероризму.

ЛІВІЙСЬКИЙ УРЯД ЗАПОВІВ, що перебере на власність будинки амбасад і житлові доми амбасадорів Великої Британії, Італії, Туреччини та ЗСА. Інформації про це появилися у пресі, але уряди згаданих держав досі не одержали ніякого формального повідомлення.

В СССР ПЕРЕДАНО для комерційного використовування першу в світі атомову електростанцію, побудовану у місті Шевченко над Каспійським озером. Електростанція продукуватиме 150,000 кіловатів електричної енерґії, а також очищуватиме із соли денно 30 мільйонів гальонів води з Каспійського озера. Другу атомову електростанцію будують в Бєлоярську недалеко Свердловська.

ЄГИПЕТСЬКИЙ ПРЕЗИДЕНТ АНВАР ЕЛЬ-САДАТ виступив з обвинуваченням ЗСА, мовляв, ЗСА недопускають до того, щоб Рада Безпеки ОН почала дебату над Близьким Сходом, перервану в половині червня ц. р. Ель-Садат заявив, що американському Урядові йдеться про те, щоб приневолити Єгипет до безпосередніх переговорів з Ізраїлем. Речник місії ЗСА при ОН заперечив твердження єгипетського президента.

Ракелгавс буде призначений на пост заступника генерального прокуратора ЗСА

Вашинґтон. — Вілльям Д. Ракелсгавс, який донедавна виконував обов'язки директора Еф-Бі-Ай, буде правдоподібно назначений на пост заступника генерального прокуратора ЗСА. Цю пропозицію запропонував Ракелсгавсові генеральний прокуратор Елліот Ричардсон, але Ракелсгавс ще не дав йому точної відповіді. Після того, як Патрік Ґрей, якого президент Ніксон найменував був на директора Еф-Бі-Ай, був змушений відкликати свою кандидатуру через сильний політичний натиск на нього, зв'язаний з Вотерґейтською аферою, на тимчасового директора був назначений Вілльям Ракелсгавс. Він виконув обов'язке директора до часу заприсяження К. Келлі на постійного директора Еф-Бі-Ай. Ракелсгавс, який походить із стейту Індіяна, є республіканцем консервативних поглядів.

В ЗСА сповільнився економічний ріст

Вашинґтон. — За даними Департаменту торгівлі, ріст американської економіки за останній квартал дуже сповільнився порівняно з попереднім кварталом, досягаючи висоти всього 2.6 процентів. У попередньому кварталі цей ріст економіки перейшов був 8 процентів. В той сам час, коли сповільнився економічний розвиток, зросла в дальшому інфляція, яка досягнула найвищого рівня від 1951 року — 6.8 процентів. Сповільнення економічного розвитку проявилося на всіх ділянках господарського життя, включно з видатками споживачев. Видатки споживачів в останньому кварталі досягнули всього 15.7 більйонів долярів, порівняно з 26.8 більйонами долярів, виданими у попередньому кварталі. Сидней Джонс, асистент секретаря торгівлі, заявив, що дані за останній квартал віддзеркалюють „нещасливе поєднання гострішої інфляції і багато повільнішого росту в економіці", як це було у даних за попередні квартали. Сповільнення економічного росту економісти різно оцінюють, підкреслюючи, що є всі дані, що в наступних кварталах ситуація покращає.

Немає сумніву, що багато залежатиме від того, як буде розвиватися ситуація на господарському відтинку у четвертій фазі економічної стабілізації. Реакція на чергові напрямні для американського економічного життя, які зобов'язуватимуть у четвертій фазі — є різна, але всі погоджуються на тому, що ціни далі поважно зростуть, головно, коли йдеться про сільськогосподарські продукти. Щоб запобігти ростові цін на сільськогосподарські продукти в дальшому майбутньому, секретар сільського господарства Ерл Батц поінформував, що американські фармери могтимуть плянувати сільськогосподарську продукцію в 1974 році „у найновішому засягу", щоб в цей спосіб збільшити постачання продуктів. Очевидно, теперішня криза на відтинку сільськогосподарських продуктів в ЗСА є спричинена непродуманою і безпляновою політикою уряду, який погодився на продаж надто великої кількости збіжжя і кормів Совєтському Союзові та Китаєві, не враховуючи потреб країни. В цій справі сенатська комісія під проводом сенатора Генрі Джексона вже розпочала слідство, щоб ствердити, хто завинив у тому, що ціни на збіжжя в ЗСА майже подвоїлися за неповний рік.

Сенат проголосував підвищення мінімальної платні до 2.20 доляра

Вашинґтон. — У четвер, 19-го липня, Сенат, 64 голосами проти 33, проголосував підвищити мінімальну платню до 2.00 долярів на годину на цей рік, і запропонував, щоб, починаючи від 1-го липня 1974-го року, мінімальна платня виносила 2.20 доляра на годину. Подібний законопроєкт перейшов через Палату Репрезентантів у червні ц. р., але ще мусять бути узгіднені деякі різниці спільним комітетом обох палат Конґресу. Близько 40 мільйонів робітників повинні дістати цю підвишку, якщо президент Ніксон не вжиє свого права „вето". Деякі республіканські сенатори твердять, що Президент таки вжиє „вето", бо вважає, що така підвишка в платнях буде мати інфляційні наслідки. Законопроєкт, який щойно пройшов через Сенат, перший раз встановлює мінімальну платню для домашньої прислуги, за вийнятком тих домашніх робітників, які живуть у хатах, в яких працюють. Теперішня мінімальна платня для більшости робітників є 1.60 доляра на годину. Тепер близько 47 мільйонів робітників є охоплені різними законами, які визначають мінімальні платні. Новий законопроєкт додав би до того числа ще 7 мільйонів робітників, між ними деякі категорії федеральних, стейтових та міських робітників, як також велике число домашньої прислуги. Президент Ніксон кілька разів висловлювався проти цього законопроєкту. Він мотивував свою опозицію до законопроєкту тим, що підвишки, які проголосував Сенат, спричинять ще більшу інфляцію.

Мардіян заперечує твердження Мічелла щодо Вотерґейтської афери

Вашинґтон. — У четвер, 19-го липня, колишній асистент генерального прокуратора ЗСА Роберт К. Мардіян заявив перед сенатською комісією, яка розглядає Вотерґейтську аферу, що незабаром після влому до головної квартири Демократичного Крайового Комітету, кілька осіб сказало йому, що Джон Мічелл дав свою згоду на цей влом. Мардіян також сказав, що день після влому, тобто 18-го червня 1972 року, справа згоди Мічелла на цей влом була заторкнена в присутності самого Мічелла та що Мічелл тоді цього не заперечив. Ці твердження Мардіяна, який працював з Мічеллом у Комітеті для перевибору Президента, заперечують заяви Мічелла перед цією сенатською комісією. Мічелл під присягою сказав, що він категорично відкинув пляни інсталяції підслухових апаратів та влому до Демократичної головної квартири. Натомість твердження Мардіяна згоджуються з заявами Джеба С. Меґрудера, заступника Мічелла в Комітеті для перевибору Президента, який твердив, що Мічелл таки дав свою остаточну згоду на цей влом. Меґрудер говорив, що Мічелл згодився на інсталяцію підслухових апаратів під час наради в Кій Біскейн, Флорида, 30-го березня 1972-го року. Мічелл твердить, що він тоді відкинув ці пляни, які були виготовлені Г. Ґордоном Лідді. Третя версія щодо цієї справи була виявлена перед сенатською комісією в середу, 18-го липня, ще одним співпрацівником Мічелла в Комітеті для перевибору Президента, Фредриком ЛаРу. ЛаРу заявив, що під час наради 30-го липня 1972-го року, коли Лідді представив свій плян влому, Мічелл мав сказати, що „це не є справа, яку мусимо вирішувати тепер". Під допитами членів сенатської комісії, ЛаРу заявив, що він не може ні заперечити, ні підтвердити причетности Мічелла до влому до головної квартири Демократичної партії. У своїм свідченні перед сенатською комісією 19-го липня Роберт Мардіян також сказав, що Ґордон Лідді, чотири дні після влому, мав йому сказати, що він, Лідді, зорганізував влом до демократичної квартири, маючи на це уповноваження від Президента і допомогу Сі-Ай-Ей. Лідді також мав тоді хвалитися, що він вже перед тим виконав влом до канцелярії психіятра Даніела Елсберґа, який викрав був так звані „Пентаґонські документи". Лідді тепер находиться у в'язниці за влом до демократичної квартири.

Канадська делеґація обвинувачує поляків і мадярів у небажанні співпрацювати для миру у В'єтнамі

Сайґон. — Безпосередньо перед своїм виїздом з Південного В'єтнаму голова канадської делеґації в Міжнародній Контрольній Комісії Мішель Ґовен заявив на пресовій конференції, що канадська делеґація покидає при кінці липня В'єтнам, не маючи ніякої змоги виконувати своїх завдань. Згідно з заявою Ґовена, члени польської та угорської делеґацій систематично саботували діяльність Міжнародної Комісії, відмовляючися публічно підтвердити факти порушування перемир'я комуністичними партизанами та військовими частинами Північного В'єтнаму, які далі находяться на території Південного В'єтнаму. М. Ґовен ствердив також, що в'єтнамські комуністи постійно відмовляються від будь-якої співпраці з Міжнародною Контрольною Комісією, чим унеможливлювали їй виконувати накладені на неї завдання. Понад шість місяців члени канадської делеґації намагалися наладнати працю Комісії і поробили всі потрібні для цього заходи, встановивши систему зв'язку і комунікації в цілій країні та забезпечивши комісію технічним вирядом, а навіть харчами. Всі заходи канадців не привели до нічого позитивного, бо для праці Міжнародної Комісії за останнього пів року не було, як заявив голова канадської делеґації, „сприятливої атмосфери". Все це дало притоку канадському урядові вирішити про відкликання 240-членної канадської делеґації з Південного В'єтнаму, але вина за це, як заявив М. Ґовен, не лежить по стороні Канади, а по стороні інших членів Міжнародної Контрольної Комісії. М. Ґовен відкинув будь-які закиди у прихильності канадців для Південного В'єтнаму. За словами М. Ґовена, „ми не хотіли наразити нашої репутації як безсторонніх мирних обсерваторів... Канада не охороняти інтересни якоїсь одної сторони. В нашому намірі було прийти сюди і бути об'єктивними в такій мірі, як це тільки для людини можливо, дотримуючися засади бачити справи, якими вони були. Це ми завжди робили". Канада погодилася увійти до Міжнародної Контрольної Комісії умовно, заявляючи, що вийде з цієї комісії, якщо не будуть існувати потрібні умови для праці комісії. Так сталося і тому тепер канадська делеґація покидає Південний В'єтнам". Відповідаючи на запити кореспондентів, М. Ґовен тільки дуже загально поінформував про переживання канадських старшин у полоні в комуністичних партизанів. Нічого не сказав на тему зістріленого комуністами ґелікоптера Комісії, який був у службовій поїздці.

Голова канадської делеґації покинув Південний В'єтнам 20 липня. До кінця липня, тобто до від'їзду усієї делеґації, його функції виконуватиме заступник Вернон Турнер. Досі ні одна з держав не погодилася заступити Канаду в складі Міжнародної Контрольної Комісії.

Боротьба проти Пекіну — принципове завдання комуністів

Берлін. — Орган ЦК Соціялістичної Єдиної Партії Німеччини (східньонімецькі комуністи) „Носс Дойчлянд" опублікував 13 липня статтю „Курс Пекіну — повний розрив з марксизмом-ленінізмом". У статті говориться про „розкольницький курс" Пекіну, мовляв, „політика пекінських керівників, весь курс китайського керівництва, пройнятий великодержавним шовінізмом і прагненням до гегемонії, протистоїть процесові зміцнення єдности і згуртованости світового комуністичного руху на основі марксизму-ленінізму і пролетарського інтернаціоналізму, єднання навколо КПСС. Ідеологія і практика китайських комуністів означають розрив з марксизмом-ленінізмом, спрямовані проти інтересів усіх соціялістичних країн, проти всього світового комуністичного руху". Враховуючи це, газета пише, що „всебічне викриття і активна боротьба проти ідеології і політики пекінських керівників була і є одним з принципових завдань марксистсько-ленінських партій".

Інформацію про статтю в „Носс Дойчлянд" та її зміст передала совєтська преса, яка останнім часом дуже докладно реєструє голоси „братніх соціялістичних партій", спрямовані проти Пекіну і політики Китайської Комуністичної Партії.

Відбулося офіційне відкриття оселі ОДУМ-у „Київ"

Оселя „Київ" (ЄК). — У суботу, 14 липня на оселі ОДУМ-у „Київ" відбулося офіційне відкриття сезону. Табороний й відпочинковий сезон вже почався два тижні раніше, але офіційне відкриття перенесено на цю суботу.

Чудовий липневий день ніби спеціяльно започаткував цю врочистість. П'ятдесят два юнаки й юначки в одумівських одностроях із багатьох місцевостей Америки, Канади, а також із Німеччини, учасники Вишкільного табору Виховників Юного ОДУМ-у, стрункою лавою стали на площі, де їм врочисто вручено посвідку успішного закінчення курсу. Привітальне слово до курсантів виголосив командант табору, голова ЦК ОДУМ-у д-р Юрій Криволап. Привітальне слово до гостей, батьків й молоді склав голова оселі, Василь Дорошенко. Мистецька частина — традиційний фестиваль ОДУМ-у відбувся на танцювальній площі оселі. Участь у фестивалі брали учасники Відпочинково - виховного табору, учасники Курсу Виховників Юного ОДУМ-у, а також філії з Філядельфії, Трентону й Ірвінґтону. Велика кількість молоді й гостей були присутні під час цих урочистостей. В теперішній час на оселі відбувається спільний табір ОДУМ-у ЗСА й Канади. Таборовий сезон закінчиться однотижневими курсами українознавства, а літній сезон на оселі закінчиться на День Праці.

РАДІОПЕРЕДАЧІ ДЛЯ УКРАЇНЦІВ В ОКОЛИЦЯХ ГІР КЕТСКИЛ

Вашинґтон. — Починаючи від суботи 21 липня ц. р., кожного тижня в суботу, о год. 7.35 вечора — зараз після щоденних вістей з радіовисильні WELV 1370 AM і 99, 3 PM Ellenville, N. Y. буде передавана вакаційна програма „Години українських мелодій" Романа Мариновича з Вашинґтону, Д. К. Всю кореспонденцію, оголошення й побажання можна висилати на адресу „Ukrainian Melody Hour" c/o WELV, Box 309, 99 Canal St. Ellenville, N. Y. 12428. Phone: (914) 647-5678.

Населення СССР нараховувало в 1970 році 241 720 000 осіб

Москва. — Совєтське центральне статистичне управління почало випускати окремими томами дані про висліди проведеного в січні 1970 року перепису усього населення СССР. Відмінно від дотеперішньої практики, що висліди переписів були публіковані в одному томі загально для всього СССР й у дальших томах для кожної республіки, тепер висліди перепису публікуються спільно для всіх совєтських республік. В першому, із виданих досі томів, опубліковані дані про „кількість населення СССР, союзних і автономних республік, країв й областей" в порівнянні з вислідами переписів 1913, 1939 і 1957, з виключенням перепису, що був проведений 1926 року. Згідно з даними перепису 1970 року, кількість населення СССР на 15 січня виносила 241 720 000 осіб. В порівнянні до 1959 року воно збільшилося на 33 мільйони. Під час перепису зареєстровано 136 мільйонів міського населення і 105.7 мільйона сільських мешканців. Усіх міст було 1 935 і поселень міського типу 3 570. Найбільше мешканців мала Москва — понад 7 мільйонів, за нею йшов Ленінград — яких 4 мільйона і далі Київ 1.6 мільйона. Сільське населення жило в 469 поселеннях — селах, станицях, хуторах, аулах тощо. У другому томі „Вислідів всесоюзного перепису населення 1970 року" опубліковані дані про стать, вік і подружний стан мешканців СССР. На всіх 241 720 000 осіб було 111,4 мільй. або 46 відсотків чоловіків і 130,3 мільйонів жінок. За віком в 1970 році було 70 мільйонів або 29 відсотків дітей до 15 років життя, осіб віком від 15 до 29 років життя 52,9 мільй. або 22 відсотки. Кількість населення в пенсійному віці (жінки з 55 і чоловіки з 60) становила 36 мільйонів або 15 відсотків. Під час перепису 1970 року зареєстровано людей 19 304 віком в сто літ і вище, в тому числі 339 осіб понад 120 років. Найстаршою людиною в СССР був азербейжанець Шімарі Муслімов, який у травні цього року досяг 168 років життя.

Жінка А. Амальріка не вернулася до Москви після засуду її чоловіка

Москва. — Знайомі і друзі засудженого нещодавно совєтським судом у концтаборі в Маґадані дисидентського історика і публіциста Андрея Амальріка, затривожені долею його жінки Ґізелі, яка виїхала з Москви до Маґадану ще 9 липня ц. р., щоб взяти участь у судовому процесі проти її чоловіка і досі ще не повернулася додому. Своїм знайомим обіцяла вона надіслати вістку з Маґадану, як тільки приїде туди, але вони не одержали нічого. Її знайомі здогадуються, що з жінкою Амальріка сталося те, що й минулого року, коли вона в травні — під час перебування през. Ніксона у Москві — виїхав до Маґадану на побачення з чоловіком: аґенти КҐБ її задержали і запроторили в карантин при концтаборі, де вона перебула десять днів. Андрей Амальрік, є автором трактату „Чи потриває Совєтський Союз до 1984 року" і засуджений тепер знову на дальших три роки за „наклеп" на совєтську систему.

Совєтська преса пише про литовських повстанців

Київ. — Газета „Молодь України" з 15 липня опублікувала статтю-репортаж А. Канцедікаса „Увага: „Вовк"! — Експедиція „Червоний хлібороб", в якій описується боротьбу литовського визвольного підпілля 40-х і 50-х років проти совєтсько-російського поневолення. Важко з'ясувати, що фактично спонукало совєтську газету друкувати якраз тепер того роду матеріял, але зі змісту можна зробити висновок, що совєтським властям йшлося про те, щоб відповідним насвітленням одного епізоду протисовєтської повстанської боротьби не-російських народів підкреслити нібито повну безвиглядність такої боротьби. Очевидно, мають свою вимову натяки в статті, що повстанський протисовєтський рух немає ґрунту серед широких народних мас, а є розпачливим відрухом суспільних кляс, призначених на неминучу загибель. У цьому відруху не останню ролю відіграє політично - пропаґандивна робота різних „визвольників", як читаємо в статті, з закордону, які хотіли б привернути у совєтських республіках дореволюційну систему.

Появився перший том англомовної „Історії Російської Імперії" проф. М. Чировського

Ню Йорк. — У видавництві Філософічної Бібліотеки Philosophical Librari, Inc.) появився великий 450-сторінковий перший том — „Історії Російської Імперії" — „A History of the Russian Empire", що її написав відомий український еміґраційний економіст й історик професор і керівник економічного Департаменту в Сетон Голл Університеті, Микола Л. Фр. Чировський. Охоплює цей том історію Владімірського і Московського великих князівств, тобто до половини 16-го сторіччя. На зміст цієї праці складається дві частини кожна по шість розділів, в яких виведена історія передмосковського і московського періодів історії Росії. У вступному розділі подана коротка історія Московської землі, її населення й історичного розвитку. Доповнена книжка примітками, бібліографією загальних праць і монографій з російської історії різними мовами, як також примітками. Проф. М. Чировський починає історію Росії, всупереч прийнятій російською наукою схемі, не від Київської Руси, але від історії Новгорода Великого та Ростово - Суздальського і Володимирського князівств, на основі яких розвинулася згодом історія Москви під проводом московських великих князів і царів. Видання ілюстроване 6 картами (мапами), які показують територіяльний ріст Московщини в 9- 16 сторіччях. Проф. М. Чировський є автором ряду низки праць англійською мовою з історії економіки, між ними „Економічні фактори в рості Росії", „Стара Україна: Її соціяльно-економічна історія до 1781 року" (1963), „Українська економіка" (1965), „Філософія в економічній думці" (1972), та з історії, в тому числі — „Уведення в російську історію" (1967), і співавтором виданої 1973 р. Науковим Товариством ім. Шевченка у ЗСА у двох томах праці „Україна й Европа в 1917 - 1919 роках" (1973). Набувати книжку проф. М. Чировського можна у книгарні „Свобода". Ціна 15 дол.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc. at 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Передплата: на рік — $24.00, на пів року — $12.50, на 3 місяці — $6.50. Для членів УНСоюзу 65 ¢ міс. За кожну зміну адреси — 25 ¢. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Зобов'язуючий принцип

Світова преса та провідні діячі, включно з Папою Павлом УІ, голосно критикують Португалію за здогадну масакру африканського населення в її колонії Мозамбік. Як виявляється тепер, інформації про цю масакру, яку передали католицькі священики, досі не підтверджені. Очевидно, ніхто не заперечуватиме брутальної політики португальської адміністрації в Мозамбіку, а всяке порушення основних прав людини, насилля, терор, переслідування та експлуатація вимагають осудження всіми людьми і народами.

У цьому контексті треба нагадати не менші порушування прав людини в СССР і не менше брутальну колоніяльну політику совєтського режиму в Україні та інших „республіках" СССР. Коли здогадна масакра в Мозамбіку заслуговує на осудження, то на таке ж осудження заслуговує народовбивча, терористична політика Москви, яка продовжує втримувати у колоніяльній залежности десятки европейських і азійських народів.

Редакційна стаття в англійській газеті „Дейлі Мейл" з 16 липня поставила у такій універсальній площині питання пошанування основних прав людини, нав'язуючи до слів голови Католицької Церкви у Великій Британії, кардинала Гінена, який підняв публічно питання релігійних переслідувань в СССР, звернувши увагу на факт, що ці переслідування зустрічаються з байдужністю на Заході. Таку заяву кардинал Гінен склав з приводу побуту в Англії кардинала Міндсентого, колишнього в'язня комуністичного режиму в Угорщині.

„Дейлі Мейл" підкреслює, що факти про переслідування в СССР — правдиві. „Ми знаємо, — пише газета, — що які б варварства — доказані і недоказані — не поповнила — мала, вбога авторитарна держава як Португалія, яка є при кінці своєї колоніяльної історії, — вони, ці варварства, в історичній перспективі є незначні, порівняно з імперіялістичною тиранією Кремлю. Зло є зло, байдуже, хто його поповнює, але рівень і ефективність опресій за залізною заслоною не має паралелі у післявоєнному світі".

До цих справедливих слів англійської газети не треба нічого додавати. Нагадати б тільки, що якраз тепер, вже після появи цієї статті, наспіла інформація з СССР про „засуд" відомого історика — дисидента Амальріка, на чергових три роки ув'язнення.

Чи цей вчинок совєтського режиму не вимагає осудження в цілому світі нарівні з здогадною масакрою в Мозамбіку?

Преса під пресією

Відбута в днях 9-10 липня ц. р. в Києві республіканська нарада - семінар редакторів видаваних у Українській ССР газет може бути показовим прикладом того, під якою несамовитою пресією, тобто тиском, перебуває в СССР уся преса і в яких диковинних умовах мусять працювати совєтські журналісти — редактори совєтських газет, чи як їх називають „бойові помічники" комуністичної партії.

Не зважаючи на те, що кожен редактор такої чи іншої із совєтських газет крім професійних студій мусить перейти систематичну „перепідготовку" у вищій партійній школі при ЦК КПСС чи в Україні при ЦК КПУ, то ставлені їм партійним режимом завдання переходять усі не тільки професійні, але й людські спроможності. Згідно з вимогами, висловленими у доповіді секретаря ЦК КПУ В. Маланчука й у виступах промовців під час згаданої наради, редактори совєтських газет мають брати не тільки провідну участь „у боротьбі за великий хліб", тобто за кожний кращий врожай, але, як це сказано дослівно у звідомленнях РАТАУ з цієї наради, „мають тримати під контролем інші важливі питання сільсько - господарського виробництва — обробіток посівів, зокрема кукурудзи і технічних культур, розвиток громадського тваринництва". Вони „мусять взяти під нагляд заготівлю сінажу і сіна, їх переробку та збереження, приділяти увагу роботі комбікормових заводів, досвіду створення на фермах кормоцехів". Крім усіх цих завдань, вони зобов'язані дбати про „висвітлення організаторської та ідейно - виховної роботи партійних організацій", „забезпечити широку пропаганду і глибоке вивчення ідейно - теоретичних положень і політичних висновків доповіді товариша Л. І. Брежнєва", „здійснювати повсякденний контроль за ідейним рівнем своїх друкованих органів" і так далі. Ще більший і ще ширший засяг завдань й обов'язків для „радянських" редакторів визначив перший секретар ЦК КПУ В. Щербицький у своїй промові на цій же нараді. Крім сміховинно-абсурдного заклику розгортати боротьбу проти ідеологічних диверсій ... українських буржуазних націоналістів, сіоністів і ... маоїстів, він вимагав від учасників наради, тобто журналістів, „взяти під неослабний контроль наукову і конструкторську розробку актуальних проблем виробництва, здійснення заходів по впровадженню нової техніки і технології, механізації і автоматизації виробничих процесів, підвищення продуктивності праці" і т. ін. На добавок закликав ще Щербицький пропагувати „передовий досвід", брати участь „в постійній безкомпромісовій боротьбі з пережитками минулого" і при цьому всьому переконував учасників наради, що — „журналістика — це творчість".

Щоб виконати всі ці заклики, завдання й обов'язки, бідолашні редактори і співробітники газет мусіли б бути геніями, зокрема якщо йде про технологію. Тому ж і можна собі уявити, в якому замотиличенню розходилися вони із цієї наради, які безнадійно пусті і ялові будуть і далі редаговані ними газети.

Лерд заперечив фальшування документів про бомбардування Камбоджі

Вашингтон. — Колишній секретар Мелвін Лерд категорично заперечив пресові повідомлення, начебто він, чи будь-який інший високий службовець Департаменту оборони давали накази американським старшинам фальшувати офіційні документи, з метою затаювання таємних бомбардувань ворожих позицій в Камбоджі в 1969-му та 1970-му роках. Бомбардування відбувалися в час, коли ЗСА публічно заявляли, що визнають невтральність Камбоджі щодо В'єтнамської війни. Пентаґон підтвердив, що такі бомбардування відбулися, але заявив, що вони були конечні для охорони американських вояків у В'єтнамі. Речник Пентаґону також був натякнув, що старшини діставали інструкції фальшувати документи.

В. Шандор

ДО ДРУГОГО СКВУ: ЗА ДЕРЖАВНИЙ СТИЛЬ ПРАЦІ

I

Українська визвольна справа є проблемою европейською, світовою, і як така, мусить бути розроблювана на відповіднім форумі з відповідними міжнародними чинниками. Брак такої постановки справи є найслабшим і найбільш занедбаним місцем в системі визвольної боротьби українського народу протягом чвертьсторіччя. Основною помилкою в праці наших крайових централь і світової централі є те, що вони звужують проблему до рівня й стилю комітетів і у власному ґетто стараються розв'язувати всі з нею зв'язані проблеми. Конкретні проблеми державного характеру із всенаціональним засягом ніколи не були досі предметом розгляду на конґресах. Все зводиться до загальників, формальних резолюцій та евентуального матеріялу, які остаються без належної дії.

Ми часто наголошуємо факт, що українська армія ніколи не зложила зброї та що український народ, а з ним і еміґрація, є в постійній війні з ворогом. Якщо розуміти таке ствердження на військовий лад, то виходило б, що існує український політичний штаб, на взірець військового, який цю „війну" плянує і веде. Це зовсім нормальна вимога, бо годі собі уявити військову акцію, наприклад, дивізії, без належного пляну й стратегії та відповідного штабу. Така вимога виглядає зовсім логічною і конечною в армії. Чомусь вона не виглядає такою при веденні тієї самої боротьби і з тією самою ціллю політичними чинниками.

У них не те, що нема відчуття обов'язку випрацювати спільний плян своїх акцій, а навіть не відчувається потреби координувати свою стратегію боротьби із своїми братами з інших політичних формацій чи організацій. Тому буває часто, що замість стріляти вперед, де є скритий ворог, стріляють вбік, де поруч них лежать „в окопах" рідні брати. Зайво доказувати, що за таких умов і способу боротьби, війни виграти не можна.

Дещо з терену Об'єднаних Націй

В 1953 р. на конференції Пан - Американської Української Конференції (ПАУК) в Ню Йорку директором Секретаріяту якої був підписаний, було доцільно рішено, щоб „ПАУКонференція у своїй праці звернула увагу і на терен Об'єднаних Націй". З набутого дворічного досвіду доривочно веденої праці на тому терені підписаний виготовив в 1956 р. у двох мовах на п'ять сторінок для проводу ПАУК і Екзекутиви УККА елаборат - плян праці: „Можливі акції на терені ОН, зокрема у зв'язку з питанням про колоніялізм та самовизначення", в якім розробив кілька конкретних акцій, які сам започаткував у своїй праці на тому терені. Деякі з них вимагали відповідного рішення компетентних українських чинників. Крім трьох членів й Політичної Ради УККА, які висловили признання й згоду на поданий плян, він ніколи не був предметом розгляду Екзекутиви чи якої-будь офіційної дискусії. Це доказує, що справу української визвольної політики, поставлену в міжнароднім засягу, наші провідні політичні кола в той час не сприймали.

Згадаємо декілька акцій з терену ОН, які були нами розроблювані з рамени ПАУК-УККА та які відтак чомусь припинено.

1. Зв'язок з поодинокими місіями ОН

Зайво окремо підкреслювати виїмкову доцільність і можливість праці на терені ОН. Цей форум створює для нас прекрасну нагоду зустрічатися з представниками чужих держав, здобувати їх на прихильників української державної концепції та зискати їх для визвольної справи.

Зрозуміло, що кожна держава чи група держав цікавиться українською проблемою під іншим аспектом. Наприклад, держави середземноморського басейну цікавляться Україною як будучим незалежним членом цього простору, держави загрожені Німеччиною, як, наприклад, Голляндія, Бельгія, зацікавлені можливою ролею України як заборолом проти німецької великодержавної експансії, держави й народи, загрожені можливістю совєтсько - німецького альянсу, зацікавлені силою, стратегічним та економічним значенням України. З державами британського коммонвелту переводилась дискусія на тему. Як унеможливити москалям доступ на Близький Схід. Слід пам'ятати, що це був рік 1955, коли проблема близького Сходу ще не виглядала так актуальною й голосною, як сьогодні. Партнери були настільки зацікавлені становищем українців, що цілу дискусію записали на магнетофонну тасьму та, згідно з їх інформаціями, передали урядам своїх держав.

Навіть так віддалені держави як Арґентина були зацікавлені проблемою Галичини і Карпатської України і її амбасадор вів з підписаним дискусії на тему їх приналежности до України. На мій запит, чому саме цікавиться він і його уряд наведеними проблемами, відповів, що вони дістали меморіяли від поляків і чехів і тому їх цікавить становище українців. З амбасадором переведено дальшу цікаву дискусію на тему: „Чи можлива національно - російська революція в СССР". Під час цієї дискусії, за згодою амбасадора, був присутній і п. Нестор Ріпецький з Канади, теперішній голова Спілки Українських Журналістів Канади. Кожна така дискусія вимагала солідної підготови, бо тільки завдяки тому могли ми зацікавити партнерів українською проблемою та переконувати їх про наше право й правду.

Так широко закроєна робота на цім міжнароднім форумі велася до 1958 р., коли то підписаного стягнено з тієї праці, мовляв: „нам того не треба". Кожний має право по своєму дивитись на ОН як інституцію та по своєму її розцінювати. Одно стає незаперечною правдою, що цей терен є прекрасний і конечний саме для такого роду праці, яка сьогодні спадає на українців у вільному всіті та їх організації. Всякі тези, мовляв, Україною політичний світ не цікавиться, є видумані тільки для виправдання власного політичного безсилля та рідного лінивства. Світ цікавиться й сьогодні проблемою України, якщо ми їх представляємо на відповіднім державним рівні, як партнер, видвигаючи її потенціяльне стратегічне й економічне значення в просторі між Дунаєм і Волгою. Тільки внаслідок повного усамостійнення України можливе послаблення совєтсько - російської імперії, як також реальна перешкода до можливого німецько - совєтського альянсу. Тільки на такім міжнароднім форумі можна успішно поборювати ворожі тези Москви, Варшави чи Букарешту, мовляв, українська справа є „внутрішньою справою" їх держав. У власному ґетто цього зробити не можна.

(Далі буде)

С. Циба

АЗІЯ — В СЕРЦІ ЕВРОПИ

Попала мені в руки прецікава книжка румунського письменника К. В. Георгію (який живе у Франції) п. з. „Saint Jean Bouche d'or", тобто „Святий Іван Золотоустий".

Згадуючи про Антіохію, родинне місто Івана Золотоустого (яке тепер не існує, а на його місці є турецьке містечко Антакіяг) каже автор: Антіохія не була містом Малої Азії, лише великим містом Европи. Золотоустий народився в одному з найславніших міст Европи. Европа складається із цілости тих міст, які дістали в спадщині грецьку культуру. За часів Івана Золотоустого границі Европи лежали над Евфратом, а Єгипет, Сирія, Мала Азія були важливою складовою частиною Европи. Головні міста европейської культури були Александрія і Антіохія. Вони були більш европейські ніж Атени. В них квітла грецька традиція. Европа усвідомила собі вперше в п'ятому столітті до Христа, що вона знаходиться в грецькому світі. Кордони Европи були ввесь час рухомі. За часів Олександра Македонського кордони Европи були в Азії. Опісля Европа стала корчитися в західньому напрямі. Кусень за кусеном завойовувала Азія европейську територію. Европейського духа Азія стерла з лиця землі, можна сказати випалила. І одного дня Мала Азія запримітила, що вона вже не була в Европі, а опинилася в Азії. Після того Азія поширювалася на Европу, а Европа уступала все більше й більше в напрямі Атлантійського океану.

В середньовічних часах границя Европи лежала на Дунаю. Азія посунулася з турками аж під Відень, а европейська границя проходила коротеньку хвилину навіть через сам Відень. Сьогодні границя Европи лежить над Ельбою (Лабою), в серці Німеччини, отже й Европи. Мала Азія лежить сьогодні посередині Азії, дуже далеко від Европи, від якої вона зовсім відділена.

У часах, як святий Павло й інші апостоли проповідували в Малій Азії й Кападокії, Антіохія, Ефез й інші міста, яких назви подибуємо в Новому Завіті, лежали всередині Европи та втішалися грецько - римською традицією. Були це міста більш европейські, ніж сьогодні міста Швайцарії і Бельгії.

Як бачимо, це дуже цікавий підхід автора до питання, де була й де зайшла сьогодні Азія, до якої він зараховує СССР, а ми скажемо, колишню Московію, яка поневолила стільки народів, яких чужі автори несвідомо, а то й зовсім свідомо називають „Росія". Історики все зараховували Московію до Азії. Цар Петро хотів пробити вікно до Европи, попереодягав своїх жовнірів, яких назвав солдатами, в европейські мундири, наказав голити бороди і т. д. і це нібито мало зображати... Европу. Завдяки наївності державних мужів европейських держав, а також і ЗСА, засів СССР в Европі, обложився сателітами і як драпіжний звір, що причаїться, чекає відповідної хвилини, щоб ще далі поширити свою „культуру". А хто не погоджувався давно із загарбницькою політикою Росії, того карали смертю, або замучували в підземеллях, як, наприклад, гетьманів Полуботка та Кальнишевського, а тепер саджають у божевільні, тобто „шпиталі".

Недаром Шевченко ще незадовго до смерти, бо в 1859-му році, бажав вирватися в світ із царської держави - тюрми. Про це довідуємося із листа Марка Вовчка до Шевченка (середина червня 1859-го року), де славна письменниця, яка дуже любила Шевченка, м. і. писала:

„Учора одібрала ваш лист, добрий мій та щирий Тарас Григорович. Тільки шкода, що ви мені не сказали, куди се ви замислили втікати... Жити в Дрездені добре, тихо... Коли б то ви та перебігли якось за границю. Тут би ви й діла багато наробили і одпочили б трохи. Ви сього слова не занедбайте, а коли ваша ласка подумайте... Тут живеться, кажу, і тихо і добре, та, може воно буде і по вашому слову..."

Леся Лисак

ХТО ЦЕЙ ДЖЕНТЛМЕН?..

Люблю мою товаришку по праці, американку Джейн, за її прямолінійність і здоровий глузд. Джейн не говорить багато, не займається сплетнями, а те, що скаже — правдиве, без дволичности і без фальшу. При цьому у неї вроджений такт — делікатність; „шпильочок", які могли б когось вразити, вона не пускає. Зате у справах, які можна і треба направити. Джейн висловлюється відверто. Ось вчора, при полуденку, каже: — Знаєш, у нашому теперішньому житті звичайна ввічливість обнизилася тепер до рівня понижче критики. Те, що ми, американці, називаємо „common courtesy" по великих містах майже вже не існує.

— Може так зле ще не є, станула я в обороні заникаючої прикмети, — ми тепер усі якісь перевразливлені й інколи перебільшуємо факти.

— Я воліла б помилятися у моєму твердженні — легко усміхнулася Джейн, — та, на жаль, накопичилося аж забагато прикладів. Подам декілька з них — без злоби і гіркости, а так, як воно було. Недавно моїх п'ять колеґ по праці і я ішли на конференцію. Те, що колеґи — чоловіки, зайняті балачкою, зовсім не звертали на мене уваги, зовсім мене не бентежило. У нас, американців, віддавна покутує звичай, що у мішаному товаристві чоловіки держаться осторонь жінок, навіть, якщо ця жінка працює з ними, Та коли мої колеґи куртуазно перепускали один одного крізь двері, тоді теж „забули" про мене. Затріснули їх з розмахом перед моїм носом, чуть-чуть не розбиваючи його. Вийшовши на вулицю, кажу до того, що йшов останній: „Філіп, чи тебе була б розболіла рука, якби ти був притримав двері, щоб я пройшла через них?" А він глипнув на мене з-під лоба і буркнув: „А ти чула про рівноправність жінок"? „Чула, — відказую солоденько, — а ти чув про звичайну чемність?"

Входила я до автобуса. Як знаєш, тепер люди не зважають на других — попихають, штовхають, а словечко „sorry" чується дуже рідко.

І дивляться при тому одні на одних вовком, непривітно, сердито. Мені якось пощастило знайти вільне місце, присіла, ноги болять по праці. А тут крізь натовп ледве протискується якийсь старенький, кволий чоловік. Просить, щоб і йому зробити трішки місця, та ніхто і не звертає на це уваги. Здоровенні патлачі порозсідалися на лавках, викрикують, галасують, посвистують. Немічного старика зовсім не запримічують. А він ледве держиться на ногах. Встала я зі свого місця, а тут зараз гупнув на нього здоровенний патлач. — Пардон — кажу до нього — це я не для тебе роблю місце, а для цієї старшої людини — і взяла старика за руку. Патлач буркнув під моєю адресою якісь непристойні слова, але встав. А решта людей в автобусі вдавали, що „не бачать" тієї сценки. —

— Ти відважна жінка, Джейн — кажу — не побоялася, що могла натрапити на хулігана, який міг тебе покалічити! —

Глянула твердо: — Я виростала в Америці з почуттям справжньої свободи людини! І я не хочу боятися в моїй власній країні! Бо життя у постійному страху — не є життям!

Я призвала їй рацію. — Коли б усі громадяни стануди суцільним фронтом до боротьби з бандитизмом і вандалізмом, його було б менше — сказала Джейн.— Та клопіт у цьому, що тепер чомусь кожний держиться осторонь і тільки думає про себе. А один у полі — не вояк. Зрештою, не тільки хулігани поводяться тепер брутально. Навіть деякі люди, які повинні б шанувати себе і других, виявляють чималу дозу ароґанції. Ось як той „бизнесмен", якого я — на жаль — зустріла недавно. Завезла своє авто до направи. Довго чекала на свою чергу, бо механік був дуже зайнятий. Нарешті забрався до мого авта. Я присіла на стільчику, приглядаються, як йде робота. А тут заїжджає люксусовою машиною якийсь панок. Свиснув на механіка і приказує йому негайно заложити нові опони до його авта.

— Але ж добродію — кажу до панка — я тут чекаю вже дві години... —

— То ще почекаєте годинку — відказав він самовпевнено. А механік слухняно вже метушиться коло його машини.

Встала я зі стільчика, підходжу до механіка, кажу: — Невже ж так годиться? Ви ж знаєте, як я довго чекала на мою чергу! — А механік тільки здвигнув плечима: — Це дуже багатий чоловік і я не хочу наразитися на його гнів. —

— Ну, — думаю собі — чи там де гроші, там і право? — Вертаюся зрезиґновано на своє місце, а панок розсівся на стільчику, не бачить мене, курить грубе цигаро і пускає дим прямо в обличчя. Це вже мене розсердило: — Ви, добродію, ніколи джентлеменом не будете! — взяла своє ненаправлене авто і від'їхала. От,

(Закінчення на стор. 4-ій)

Любов Коленська

ГОЛУБІ ЛИСТИ

(1)

На голубому, тонюсінькому папері заходили до мене із далекого Бльожі, з Бельгії, листи тепер уже покійної Мелянії Нижанківської; і чим далі — вкарбовувались вони невід'ємною частиною мого буття. При останку вони почали вриватися, ставали скупішими, з їхніх рядків проглядала життьова втома, вантаж років... Але від самих початків слова у них були повні доброзичливости й віри в людину, глибоке відчування природи і краси; інколи бриніла в них туга і самотність, і ледь стримувані сльози, але впоряд з цим зараз нова хвиля енергії, сміх і дотеп. Із цих листів променював глибокий, рефлексійний світ — не тільки письменниці, журналістки чи суспільної діячки, але надусе людини із тонкою вдумливістю обсерваторки — зітканий із різногранних почуттів, із раціоналізуванням фактів і зрозумінням інших людей.

І наче на тлі барвистого сценарію проходило все її життя. Спочатку — Радехів, Кіцманщина, на зеленій Буковині, де 7 березня 1898 р. народилась Мелянія Нижанківська. Біля її дому простягався парк. Сюди ще малою дитиною заходила Мелянія і, як пізніше пише у „Спогаді молодих літ", там вона шукала тихого закутку і перебувала в „почутті відірваности від усього земного"...

Виростала Мелянія Нижанківська оточена пестощами своєї матері, окрилена співами народних пісень і розповідями байок. Вона з подивом дивилась на свого батька Іллю Семаку, який був українським послом Кіцманщини до віденського парламенту, гордилася братом свого батька — Євгеном Семакою, автором шкільних підручників української мови. Дружила із сином свого стрийка, — Володимиром хоча поміж ними не раз приходило до різних непорозумінь, як ось раз її кузен, бажаючи трохи її подразнити, назвав її матір — „румункою". Але в цій назві було зерно правди. Її мати — з дому Карадже, народжена в українському селі Погорилівцях, була румунського походження, хоч виховуючись по українських селах, навіть не володіла румунською мовою.

Тоді прийшов Відень, куди виїхала вся родина Мелянії. Саме тоді там відбувалась сесія парляменту. Мелянію вписали до 5-ої кляси народної школи. У Відні вона вперше побачила величаві будівлі, історичні пам'ятки, хоча спочатку це місто їй не сподобалось.

Тоді — Чернівці і дальший вишкіл Мелянії. І коли світом пронеслась вістка, що вибухнула війна, вона пише: „Прийшло моє перше непорозуміння із світом"... Мелянія, в той час молода дівчина, дружила з українськими хлопцями й дівчатами, ходила з ними на прогулянки ген поза місто, провадила палкі дискусії...

Зустріч свою з композитором Нестором Нижанківським, сином священика Остапа Нижанківського, розстріляного поляками в 1919 р. описує вона у своєму оповіданні — акварелі „Жовті нарцизи". Про композитора Нестора Нижанківського одна з його учениць, що тепер живе в Америці, розповідає, що „він був незвичайно пристійний чоловік, людяної погідної вдачі, зчаста у великому поспіху заїздив на ровері на лекції фортепіяна, проводив навчання спокійно, без зайвої строгости і знаходив дорогу до наймолодших учнів усмішкою і неймовірним просто вирозумінням, і тому мав великі осяги: учні добре вчилися, шанували його і багато з них, хоча не стали віртуозами, ще й досі залюбки грають, згадуючи з великим признанням і пошаною його ім'я. Він був знаменитий педагог, не тільки композитор..."

Одружившись, молоді Нижанківські виїхали до Праги, де Мелянія студіювала суспільну опіку, вже в зарані — гаряча приклонниця ідеї допомоги людям. Звідтіля — виїзд до Львова, і зустріч з музично-культурним світом. Там засновується гурток „Богема", до якого належать Галя Голубовська, Володимир Балтарович, Нестор Нижанківський, Мелянія Нижанківська, Марія Сабат-Свірська, Григорій Лужницький, Нарциз Лукіянович і ін. В тім гуртку, пише Мелянія, „панувала відпружена атмосфера. Були це в більшості товариські сходини чи святкування, в яких була оживлена, невимушена виміна думок. Іноді щось читали, співали, якусь композицію на фортепіяні виконувано".

Аж раптово новий катаклізм — Друга світова війна. У 1940-му році подружжя Нижанківських виїздить до Лодзі, і там помирає Нестор Нижанківський на запалення легенів. (Як довідуємося українці поставили йому там гарний пам'ятник). У Мелянії тепер тільки — її син Олег.

У своїх листах Мелянія часто порушує справу виховання дітей. Вона пише: „Я тої думки, що дитина не повинна бути власністю мами, а що ця людина є окремою людиною, яку доля дала під материнську опіку, але яка повинна самостійно (під розумним проводом родичів розвиватися) і навчитися мати свої власні ініціятиви". А в рядках іншого листа: „Мій син мав шістнадцять років, як його батько помер в таборі в Лодзі. Сина вислала до мами, яка жила в Празі, і там він ходив до моджанської гімназії... Я могла його коло себе задержати, ув'язнити своєю особою, але того не зробила. Мій син був вихований давади собі раду у всіх обставинах життя, і давав собі раду. Головною особою був не він одинак, а його батько, і це було дуже добре. Він не був розвезений. Син давно закінчив Женевську консерваторію (одружений із Зосю Лісовською) — у них хата, переповнена українськими книжками для дітей і дорослих, і діти виховані в чисто українському дусі".

(Далі буде).

Закінчення Школи Українознавства в Ютиці

Навчання у Школі Українознавства при парафії св. Володимира Великого в Ютиці, Н. И., закінчилось 22-го червня 1973 року. Вже перед шостою годиною вечора зійшлись учні батьки і гості до Української Авдиторії на закінчення шкільного року.

Місцевий парох і директор школи о. Богдан Смик відкрив програму вступним словом. Опісля учні сьомої кляси виконали „Привіт, Україно, тобі...", Леоніда Полтави, при фортепіяні — Галя Ліщинська. Христя Карп'як виголосила вірш „Наша Україна", Петра Карпенка-Криниці, а за нею деклямували учні і учениці першої кляси: Тереса Худик, „Україна", Орест Войтович „Українець", Маруся Пронів, „Рідна мова", Сидора Воробкевича, Наталка Войтович, „Молитву", Г. Чорнобицької, Галя Саванець „Учітеся", Тараса Шевченка, а їм на зміну, Юрко Драґош почав тему „Українська мова", віршем „Добридень Україно", М. Терещенка. Роман Вігак продовжував поезією „Україна", Іванни Савицької, а Христя Фалинська прочитала „Українська мова", Мілі Лучак, і Маруся Гнатів продовжувала „Мово моя чудова", Гаврила Прокопенка, тоді Петро Ярмак їм на зміну виголосив „Слово про рідну мову", П. Білоцерківця. На закінчення мовної тематики Катруся Ликтей продеклямувала „Рідна мова", Максима Рильського.

Христя Войтович почала другу тему „Українська природа", віршем „Українська ніч", Миколи Гоголя, а Григорій Федорняк продовжував віршем „Карпати", Романа Завадовича. Під кінець першої частини програми, Зиновій Цибрух деклямував „Україна", Мирослава Петрова, а після нього Галя і Оля Ліщинські прочитали „Дніпро", Миколи Гоголя.

Темпо програми змінилось, коли хор учнів під дириґуванням п-і Володимири Смик заспівав „Реве та стогне Дніпр широкий", на слова Тараса Шевченка, а хорові акомпаньювала Катруся Ликтей.

У другій частині програми деклямував Андрій Ярмак „Одою до пісні", Романа Купчинського, Ліда Сенько прочитала „Веснівку" Маркіяна Шашкевича, Ганна Косар прочитала „Україні", Миколи Петренка, тоді Богдан Даґлес і Івась Косар відчитали уривки зі „Слова о полку Ігореві". Під кінець програми Христя Ликтей задеклямувала „Батьківщина", Дімя, а Роман Мельник закінчив віршовану і прозову частину „Люблю її", Ганни Черінь. Піснею „О, Мати Божа" завершено показову програму цього вечора. Хорові при фортепіяні знову приґравала Катруся Ликтей.

Директор школи, о. Богдан Смик, попросив на сцену вчителів і вони роздали свідоцтва учням своїх кляс. Після роздачі свідоцтв, директор подякував учителям і батькам, піддавши думку, щоб учні подякували учителям і батькам за добре виховання і грімким „Слава і Дякуємо"! — закінчився 1972-73 шкільний рік. Учителями цього року, як і попередніх років були професори: Ярослав Лужний, Ярослав Ликтей, Ярослава Томич, Володимира Смик, а директором і катехитом школи був о. Богдан Смик.

ЯЛ

Палата Репрезентантів проголосувала обмежити воєнні уповноваження Президента

Вашинґтон. — У середу, 18-го липня, Палата Репрезентантів 244-ма голосами проти 170-ох проголосувала обмежити воєнні уповноваження Президента і переслала цей законопроєкт до Сенату. Законопроєкт містить в собі вимогу, щоб до 72-ох годин після вислання американських збройних сил на закордонні війни, Президент здав Конґресові точний рапорт про причини такого кроку та про пляни Президента щодо даної війни. Якщо Конґрес не проголосував би декларації війни, або не проголосував би спеціяльного дозволу для Президента продовжувати воєнні дії, то до 120 днів після президентського рапорту до Конґресу, Президент мусів би відкликати ці військові частини. Протягом цих 120 днів Конґрес також мав би право схвалити резолюцію, наказуючи Президентові відкликати ці війська, а така резолюція не підлягала б президентському „вето". Президент Ніксон заявив, що такий законопроєкт небезпечний і неконституційний та що він готовий вжити своє право на вето. Прихильники цього законопроєкту правдоподібно не могли б здобути двох третіх голосів цілого Конґресу, що потрібні для анулювання президентського „вето".

Матура в Українській Рідній Школі в Ню Гейвені

Ню Гейвен (М.Я.) — В суботу 16-го червня ц. р. відбувся іспит зрілости в Українській Рідній Школі ім. Митрополита А. Шептицького в Ню Гейвені. До іспиту зрілости приступили і його склали: Іван Заковоротний, мол., Ігор Лукомський, Павло Пащенко і Тарас Романюк. Предсідником Матуральної комісії був делеґат Шкільної Ради УККА з Ню Йорку проф. Степан Стецик, секретарем Люба Данилович, директор школи, екзаменатором д-р Михайло Снігурович, який навчає в трьох найвищих клясах УРШ ім. Шептицького. Усний іспит попередив письмовий, який відбувся тиждень скоріше, його предсідником був проф. Іван Голембйовський, якого делеґувала Шкільна Рада УККА. По іспиті зрілости відбулася в імпрезовій залі школи гостина для абітурієнтів, їхніх батьків, членів Іспитової комісії, учителів школи, та численних гостей членів Т-ва УРШ. Гостину започаткував молитвою о. М. Мицишин, парох української католицької церкви в Ню Гейвені. Під час святкового вечора промови виголосили о. М. Мицишин, проф. С. Стецик, Іван Заковоротний і д-р Михайло Снігурович. Промовці вказували на важливість знання предметів українознавства та на національне і релігійне виховання української молоді. Від абітурієнтів промовляв Ігор Лукомський, який подякував учителям за їхню працю над учнями, батькам за те, що не жаліли трудів ані коштів і на протязі 11 років посилали їх до української школи, і Товариствові Українська Рідна Школа ім. Митрополита А. Шептицького за зорганізування та вдержування школи. Д-р Михайло Снігурович, — голова Округи УНС і організатор на стейти Нової Англії вручив 25.00 дол. чек учневі школи Богданові Романюкові, який виказує найкращі оцінки з українознавчих предметів. Нагороду цю уфундував Головний Уряд Українського Народного Союзу.

ОПОЗИЦІЙНА ПАРТІЯ В ІНДІЇ ЯН САНГ, друга щодо сили після урядуючої Конґресової партії під проводом Індіри Ганді, виступила з вимогою до уряду розписати нові вибори. Опозиційні лідери мотивують цю свою вимогу тим, що Індіра Ганді, як прем'єр Індії, „цілком зтратила контролю" над ситуацією в країні.

Ювілейні Загальні Збори ТУІА в Філядельфії

25-ті Загальні Збори Філядельфійського відділу Т-ва Українських Інженерів Америки, якими проводила президія в складі інженерів Е. Филиповича — голови, д-ра Л. Кушніра — заступника голови та В. Медухи і О. Вонторського — секретарів, відбулися 24-го червня ц. р. у власній відновленій залі, у Філядельфії.

Збори відкрив голова уступаючої Управи, інж. Б. Захарчук, і вітаючи членів, попросив однохвилинною мовчанкою вшанувати бл. п. Т. Ільницького, одного з членів Відділу.

Звітуючи, голова інж. Б. Захарчук, накреслив працю уступаючої Управи, в часі каденції якої влаштовано власну домівку, де відбуваються культурні зустрічі, сходини та ін. Товариство було ініціятором посиленої кампанії в збірці на фонд Катедр Українознавства при Гарвардському університеті, в результаті — Комітет протягом двох тижнів зібрав біля 30.000 дол. з чого члени Відділу склали 12.600 дол. Великим успіхом втішалися імпрези Відділу, як: товариський вечір інженерів і лікарів, наукова конференція влаштована спільно з Головною Управою, ширші сходини членів з рефератами та фільмами, осінній пікнік для членів і їхніх родин. Атракцією імпрез був Баль Бенкет Інженерів з презентацією дебютанток, дохід з якого призначується на стипендійно-наукові та громадські цілі.

Секретар інж. В. Медуха звітував про кількість відбутих засідань Управи, ширших сходин та Балевого комітету. Відділ видає „Інформаційний Бюлетень" для своїх членів, як також отримує бюлетені від відділів в Пітсбурґу, Ню Йорку, Детройті, Централі Т-ва та Гарвард Юкрейніян Стадіс Нюзлетер". Теж полагоджував кореспонденцію Відділу та був представником управи на зовнішньому відтинку. Кореспонденцію повідомлень взірцево провадили інж. М. Пеленська та В. Коженьовський.

Інж. І. Даниленко та д-р Л. Заїка звітували про фінансовий стан Т-ва, повідомляючи, що призначено 250.00 для видання Енциклопедії Українознавства, (попередньо вплачено 750.00 дол.) уділено дотації на Пласт, СУМА, Рідну Школу, школу церкви св. Покрови, Фонд Патріярха Иосифа І та інші датки на суспільно-громадські цілі.

Д-р Л. Кушнір повідомив, що призначено 500.00 дол. стипендії студентці українistики при Гарвардському університеті та про співпрацю Стипендійної комісії з Управою Відділу.

Інж. Р. Левицький ствердив, що Відділ збагатився п'ятьма новими членами та, що отримано біля 10 аплікацій вступу в члени Відділу від молодих абсольвентів американських університетів.

Інж. Е. Филипович звітував про відновлення домівки Відділу, та про працю, яка вимагала великої посвяти та жертвенности.

Інж. З. Кохановський очолює Редакційну комісію для написання історії Відділу для Збірника в 25-ти ліття ТУІА.

Члени Т-ва та члени Управи Відділу брали участь в маніфестації в обороні Української Католицької Церкви, в торжествах 10-ої річниці звільнення Їх Блаженства Патріярха Иосифа І, в маніфестації 40-ліття голод. облоги в Україні, в 25-літнім ювілеї „Самопомочі", в Конференції ФКУ та захисті першої докторської дисертації О. Субтельним на Гарвардськім університеті, в Градуаційнім Балі і Бенкеті випускників „Рідної Школи", в створенні Громадського комітету для привітання Їх Блаженства Патріярха Иосифа та в інших імпрезах національно-громадського характеру.

Після звітів Управи інж. М. Борецький привітав збори від імени голови Головної Управи інж. Е. Івашкова, бажаючи Управі та членам Відділу успіху в праці.

В імені голови Світової Управи д-ра В. Пушкара, в імені голови Крайової Управи д-ра М. Навроцького та в імені Управи Філядельфійського відділу Т-ва за Патріярхат, вітав Загальні Збори, з нагоди Срібного Ювілею Т-ва Інженерів, інж. В. Медуха. Дякував Філядельфійському відділові ТУІА та його членам за багаторазовий вияв їх зрозуміння та підтримку ідей Т-ва за Патріярхат у формі звернень, закликів, телеграм, протестних листів до радіо та телевізійних станцій, за участь членства в обороні нашої Церкви в маніфестаціях та за фінансову підтримку в плянах Їх Блаженства Патріярха Иосифа І. Він запевнив, що Т-во за Патріярхат, єдине того роду мирянське товариство, яке протягом останнього десятиліття гідно боронило ідеали нашого Первоієрарха і далі буде гідно боронити права нашої церкви, як це робило в минулому. З вірою, що Ювілейні Загальні Збори виберуть наймолодшого голову в історії ТУІА, побажав йому та новій Управі гарних успіхів в праці для добра членства, української громади та її Церков.

Після дискусії, на пропозицію Контрольної комісії уділено уступаючій Управі абсолюторію з признанням.

На пропозицію Номінаційної комісії вибрано керівні органи Відділу: інж. В. Коженьовський — голова, та члени: д-р Л. Заїка, О. Біланюк, І. Пак, П. Гевка, д-р Я. Заліпський, Е. Филипович, Р. Левицький, І. Даниленко, М. Борецький та О. Ганас. Контрольна комісія: Б. Захарчук — голова та В. Медуха і М. Лисобей — члени. Товариський суд: Л. Дяченко — голова та д-р О. Білик і С. Хариш — члени. Перед закінченням Зборів продискутовано справу змін та доповнень правильника Відділу.

На закінчення Зборів новообраний голова, інж. Володимир Коженьовський подав плян праці Відділу та просив членів до співпраці з нововибраною Управою.

В. М.

Пам'яті Миколи Фляка, архітекта міста Едмонтону

В Едмонтоні, Альберта в Канаді помер міський архітект Микола Фляк у четвер 22 березня ц. р., після довгої недуги.

Він був визначним членом української спільноти в Едмонтоні, шкільним представником Українсько-Канадського Комітету і під його впливом впроваджено навчання української мови в школах в Альберті. Був також головою Українського Дослідного й Інформативного Інституту та автором статтей і розвідок про Україну й історію Східньої Европи. Також був одним з авторів книжки „Українці Піонери в Альберті".

Родився в Сушиці Риковій, повіт Старий Самбір, у 1899 р., до гімназії ходив у Самборі, а архітектуру студіював у Данціґу в Технічній Високій Школі і покінчив студії в 1927 році. Після покінчення студій працював в Польщі, в місті Торуні, а в 1929 р. як головний архітект у Пйотркові, в Польщі. В тім часі він написав кілька праць у зв'язку з його професією. Пізніше був директором Технічного Інституту в Коломиї в Україні. Під час Другої світової війни Покійний перенісся до Зальцбурґу, в Австрії, де заснував будівельне підприємство. До Канади переїхав у 1950 р. і продовжував працю по своїй професії для провінційного департаменту публічних робіт аж до часу емеритури вісім років тому.

Поза своєю звичайною працею Покійний плянував і побудував багато українських церков в Альберті та різних домів і апартаментів.

Св. п. Микола Фляк був членом Асоціяції Архітектів в Альберті, Українського Т-ва Купців і Промисловців, Наукового Товариства імені Тараса Шевченка, також був основником відділу в Альберті Т-ва „Бойківщина".

Залишив дочку Марію Фляк, пасербицю Олесю Рудницьку, пасерба Юрка Черненка та брата Івана. Всі вони живуть в Едмонтоні.

Н. Н.

БРЕЖНЄВ ВІДВІДАЄ КУБУ

Москва. — Совєтська преса подала, що під кінець грудня 1973 р. і на початку січня 1974 р. генеральний секретар КПСС Л. Брежнєв відвідає Кубу. Ці відвідини відбудуться на запрошення, що його переслав Брежнєву кубинський прем'єр Фідель Кастро. Після недавніх відвідин в ЗСА це буде друга

Ділимося сумною вісткою з Рідними і Знайомими, що 18-го липня 1973 р. після довшої та важкої недуги, упокоївся в Бозі в Берні, Швайцарія, на 77-му році життя

бл.п. д-р Омелян НИЖАНКІВСЬКИЙ

музиколог, бувший старшина УГА.

Заупокійна Служба Божа і Панахида

будуть відправлені в Лігайтоні, Па. в СУБОТУ, 21-го ЛИПНЯ ц.р.

Похорони в Берні в понеділок, 23-го липня 1973.

Горем прибиті:
Дружина — ГЕДІ
Брати — д-р МИРОН НИЖАНКІВСЬКИЙ з дружиною ВОЛОДИМИРОЮ і д-р ЗЕНОН НИЖАНКІВСЬКИЙ
Братанка — ЛІДА МАРИНОВИЧ з чоловіком ПЕТРОМ і дітьми
Братанок — ОЛЕГ НИЖАНКІВСЬКИЙ з дружиною ЗОЄЮ і дітьми РОМАНОМ і ЛАДОЮ в Женеві
Ближча і дальша Родина в Америці, Канаді, Европі та в Австралії.

ЗА СПОКІЙ ДУШІ
бл. п. Дарії і Володимира СТАРОСОЛЬСЬКИХ
буде відправлена
Панахида
в церкві св. Ів. Хрестителя в Гантері, Н.И.
в П'ЯТНИЦЮ, 27-го ЛИПНЯ 1973 р.
о год. 7-ій веч.
ДІТИ і ВНУКИ

У СОРОКОВИЙ ДЕНЬ СМЕРТИ НАШИХ НАЙДОРОЖЧИХ ДРУЖИНИ І МАТЕРІ та СИНА І БРАТА
бл.п. Софії та бл.п. Юрія ЛІЩИНСЬКИХ
будуть відправлені
Заупокійні Служби Божі
в таких місцях Святої Землі:
Голготі, Божім Гробі, Вифлеємі, в домі народження Діви Марії, Гетсиманськім Саду, над Гробом Діви Марії, в базиліці Домініканів, при гробі св. Первомученика Архид. Стефана — ці відправи почнуться 16-го липня. • Також в Римі; в Мундаре, Альберта, Канада; в Америці — в Стемфорді, Бостоні, Ютиці, Коговз, Трой, Гадсон, Вотерліт і Амстердам.
Про молитви просять:
Муж і батько — ЯРОСЛАВ
Донька і сестра — ЛЮБОВ
Син і брат — ЄВГЕН

В пам'ять Незабутньої Товаришки
бл.п. СОФІЇ з ГНАТИШАКІВ ЛІЩИНСЬКОЇ та Її Сина ЮРІЯ
відзначаючи сороковий день ненадійної і передчасної їхньої смерти на нев'янучий вінок зложили:

На „Церкву в потребі":
$20.00: Олександра і Роман Яськів;
По $10.00: Лідія Белендюк, Іван Головінський, Зеновія Кулинич, Ярослав Сушко;
$6.00: Анна Підвербецька;
По $5.00: Рената Гуцалюк, Галина Яремко, Ірена Лапичак, Віра Мазяр, Галя Винників.
Разом: $91.00

На потреби Пласту:
$20.00: Ігор Каменецький;
По $10.00: Василь Палієнко, Дарія Семеґен;
По $5.00: Андрій Гончаренко, Роман Запутович, Євген Зінчий.
Разом: $55.00

Вшановуючи пам'ять Дорогого нам
о. ЮРІЯ ГНАТИШАКА
на фонд Кардинала Йосифа Сліпого складаємо $20.00
ОЛЕКСАНДРА КНЯЖИНСЬКА
ДАРІЯ і ВОЛОДИМИР СЕМЕҐЕНИ

Замість квітів на могилу Невіджалуваного Свояка
бл.п. інж. ЮРІЯ БОГОСЛАВЦЯ
$20.00 на фонд „Церква в потребі" зложила
РОДИНА СТАХОВИХ з Ню Йорку

Відвідини Митрополита УПЦеркви в Ірвінґтоні

Як вже було раніше інформовано на сторінках „Свободи", що із нагоди храмового свята, яке припадало на Зеленосвяточну неділю, 17-го червня ц. р., до української православної парафії св. Тройці в Ірвінґтоні, Н. Дж. завітав Первоієрарх УПЦеркви Митрополит Мстислав.

Точно о годині 9:30 ранку вийшла із церкви процесія в напрямку парафіяльного дому, щоб зустріти і впровадити в храм дорогого Владику. Після благословення Владикою Мстиславом дітей і братчиків, які несли хреста і хоругви, процесія тепер вже зі своїм Гостем подалася в сторону храму. Діти Тамара Щербинін і Євген Вовк, встеляли пелюстками троянд хідник по якому проваджено Митрополита від парафіяльного дому до церкви. На плятформі біля церкви ждала на Владику молодь парафії із квітами в руках. Недалеко храму, обабіч хідника стояв шпалір молоді, яка в уніформах ОДУМ-у, Пласту і СУМА прибула зустрінути Архиєрея. Митрополит Мстислав зупинився перед лавами молоді, благословляв її та декого цілував у голову, по обох боках стрункого шпаліру. Перед входом до храму Владику Мстислава привітала довголітня голова парафіяльного Сестрицтва Людмила Нагнибіда, вручаючи Митрополитові китицю квітів. Додержуючись українського звичаю, голова Парафіяльної Ради Леонід Панін, як господар громади, привітав Гостя із хлібом і сіллю. Настоятель парафії о. Петро Сагайдачний зустрів і привітав Митрополита Мстислава на порозі храму.

Після привітів уведено Митрополита на подіюм, де його облачали інж. Віктор Росинський і інж. Симон Нагнибіда, під звуки тропаря „Нехай радіє душа твоя Господеві. . ." що його виконував церковний хор під керівництвом дириґента інж. Дмитра Олійника.

Архиєрейську Святу Літургію очолив Митрополит Владика Мстислав, а йому сослужили протопресв. о. Артемій Селепина, о. Петро Сагайдачний і о. протодиякон Володимир Поліщук. На закінчення Св. Літургії Владика виголосив проповідь про заснування Христової Церкви святими Апостолами, яка стала завершенням Христової Науки на землі. Владика Мстислав розповів про постання Української Православної Церкви, про світлі періоди і її тернистий шлях. Митрополит попрощався із вірними, заявляючи, що його жде далека дорога, а перед тим підготова на Надзвичайний Собор Української Автокефальної Православної Церкви в Парижі. Владика теж підкреслив, що він із великим вдоволенням слухав співу церковного хору, з радістю ствердивши, що парафія після деякого застою і непорозумінь, знову стає до праці. Митрополит висловив бажання знову відвідати у недалекому майбутньому вірних цієї парафії.

Після закінчення вечірні із колінопреклонними молитвами, що відбулася по Богослуженні, вірні почали залишати вщерть виповнену церкву. Біля двох соток українського громадянства засіло до столів в парафіяльній залі, щоб спожити святочний обід. Молитву „Отче наш" відспівав церковний хор, а благословив присутніх і їжу настоятель парафії о. П. Сагайдачний. Голова Парафіяльної Ради Л. Панін представив сидячих за головним столом, а саме колишнього настоятеля цієї парафії, а тепер голову Консисторії протопресв. о. А. Селепину, якого всі оваційно оплесками привітали, паніматку Лесю Селепину, теперішню голову Об'єднання Українського Православного Сестрицтва в ЗСА, голову парафії секретаря Консисторії і головного редактора „Українського Православного Слова" (англомовного) о. прот. Йосипа Крету і панімату Крету, настоятеля парафії о. Петра Сагайдачного і пані-матку Сагайдачну, як також настоятеля сусідньої парафії із Мейплвуду о. Івана Наконечного із пані-маткою і о. протодиякона Володимира Поліщука.

Після перекуски голова парафії представив наступних репрезентантів товариств і організацій: інж. Михайло Чайківський—УККА відділ в Нюарку-Ірвінґтоні; Лідія Гладка—голова СУА, відділ ч. 28 в Нюарку; д-р Степан Ворох-УЛТПА, Ню-Йоркська Митрополіт. Округа; Стефанія Букшована — ОДВУ; інж. Роман Загайкевич—пластова Станиця; проф. Орест Лисенецький-Кредитова Кооператива „Самопоміч" і Об'єднання Українців в Америці „Самопоміч"; Н. Курнявка і Є. Вовк—Об'єднання Жінок ОЧСУ; П. Філімончук—ОДУМ; Люба Генсьор—СУМА; А. Андріюк—ОО ЧСУ; В. Манько—Українська Гетьманська Організація; М. Кизима—Український Народний Дім. Відтак голова громади привітав чисельно зібраних гостей.

Мистецьку частину розпочато сольоспівом відомої співачки-солістки Ганни Шерей, яка відспівала: „Дума"—слова З. Кулика, муз. О. Бобикевича; „Зустріч у Києві"—слова А. Шекерика, муз. З. Маркович. Таня Басняк продеклямувала вірш „Моя 13-та весна", Василя Онуфрієнка, який був очевидцем страшного голоду в Україні в 1933 р. Молоду рецитаторку присутні нагородили рясними оплесками. Пані Шерей ще відспівала дві пісні: „Не співай мені" сл. Л. Українки, муз. Січинського і „Пісня про Київ" сл. Ющенка, муз. Дремлюги. Акомпаньювала до всіх пісень панна Марта Цибик. Солістку Г. Шерей і її акомпаньяторку М. Цибик слухачі не хотіли пустити із сцени, здержуючи їх бурею оплесків. Наступною точкою програми був виступ Капелі Бандуристів, яка зорганізувалась вісім місяців тому та існує при Станиці Дивізійників в Нюарку. Сьогодні вона нараховує 28 співаків, із чого 15 бандуристів, яких навчає бандурист Володимир Юркевич. Дириґентом Капелі є Осип Головацький, колишній дириґент і композитор в Галичині. Капеля відспівала, приграваючи на бандурах пісні: „Вітер віє" — сл. Шевченка, муз. Потапенка; „В полю курчонка" - народна, обрібка Головацького - Юркевича; „Маширують добровольці" - сл. Р. Купчинського, аранж. Головацького; „Віє буря" — дивізійна, аренж. Є. Гордія. Після кожної пісні виконавці одержували невгасаючі оплески. Капеля відспівала надпрограмово жартівливу пісню аранж. Юрченка „Чоловіче - макогоне". Молода Капеля на цьому виступі показала себе як знаменито зіспівана мистецька одиниця.

Після закінчення мистецької програми, Сестрицтво парафії почало розносити обід. Споживання страв добігало кінця, як п. Панін попросив до слова-привіту вже зголошених промовців. Від імени УККА і всіх організацій цього терену промовляв інж. Михайло Чайківський. Він склав привіт Проводові УПЦеркви, Настоятелеві і керівникам цієї парафії.

Д-р Богдан Олесницький висловив подяку протопресв. о. А. Селепині, який як голова Консисторії УПЦеркви прибув скласти привіт Сестрі Українській Кат. Церкві і її голові Блаженнішому Кардиналові Йосифові Сліпому, під час його побуту в Нюарку. Д-р Б. Олесницький підкреслив, що його Блаженство Кардинал Йосиф був зворушений привітом протопресв. о. Селепини, і вони тричі обнявшись поцілувались. Після закінчення слова д-ра Олесницького, всі спонтанно вставши, відспівали „Не пора, не пора. . ."

Від Лікарського Т-ва Північної Америки, Нюйоркської Митрополії Округи, промовляв д-р Степан Ворох. Д-р Ворох склав обітницю, що Т-во Лікарів буде морально і матеріяльно допомагати українським Церквам, бо на його думку, тільки наші Церкви з їх сильними національно - ідейними Проводами стануть остоєю нашого національного, культурного і християнського відродження України, і збереженням української еміґрації.

Протопресвітер о. А. Селепина у своєму слові до зібраних, між іншим заявив: „Якщо дух єдности між нашими Сестрами-Церквами запанує, жаден ворог для нас — не страшний".

Колишній, довголітній голова парафії Олександер Линник, від імени Комітету, що улаштував храмове свято, подякував усім присутнім за участь, а Сестрицтву за приготовлення обіду. Перед закриттям голова парафії Л. Панін проголосив, що збірка під час обіду дала суму 1 200.00 долярів. Настоятель парафії о. П. Сагайдачний офіційно—молитвою закрив святочний обід.

І. Г.

СПОРТ

Юнаки УСО „Тризуб" Філядельфія чемпіонами СУАСТ — СХІД

Глен Спей, Н. Й. 30 червня і 1 липня — Згідно з програмою Спортової Зустрічі „Чорноморської Січі" на оселі „Верховина", відбувся тут, між іншими, юнацький футбольний турнір за першенство СУАСТ - Схід, в якому взяло участь 4 дружини, що репрезентували: СК СУМА „Крилаті", Йонкерс, УСК, Ню Йорк, „Тризуб" Філядельфія і УСТ „Ч. Січ" — господар турніру.

Турніром проводила Комісія в складі: д-р І. Ярош (СУАСТ - Схід), Т. Щур („Крилаті"), Кокольський (УСК), О. Твардовський („Ч. Січ"), д-р Полатайко („Тризуб"). Суддювали: В. Бакун, М. Гірняк і Ю. Гельбік. Вислідн змагань:

УСК — „Крилаті" 3 : 0, „Тризуб" — „Ч. Січ" 1 : 0 „Ч. Січ" — „Крилаті" 1:0 (воковер), „Тризуб" — „Крилаті" 1:0 (воковер), „Ч. Січ" — УСК 4:1, „Тризуб" — УСК 0:0.

Кінцевий показник турніру:

	Точок	воріт
1. Тризуб	5:1	2:0
2. Ч. Січ	4:2	5:2
3. УСК	3:3	4:4
4. Крилаті	0:6	0:5

Склад „Тризуа" першуна турніру: Г. Спектор, Савицький, І. Чонобіль, Полатайко, Бідний, Купор, Беднарський, Коновал, Чижович, Станько, Данко, Харечко, Кривицький, Гаврась, Льотері. Склад „Ч. Січі": (віце-чемпіон) Мавро, Козак, Нагорняк, Ю. Бакун, Маза, Б. Бакун, Ілемський, Процюк, Ілич, Пастушенко, А. Бакун, В. Бакун, Біланич.

У загальному цей перший — після довгої перерви — юнацький турнір СУАСТ — Схід, пройшов досить успішно, хоч не обійшлось без недоліків. До них в першу чергу треба зачислити брак кваліфікованих суддів, що у великій мірі знизило рівень змагань. Єдиним кваліфікованим суддею, що є членом суддівської колеґії ЮССФА в Ню Джерзі, був Володимир Бакун, який з причини приналежности до УСТ „Ч. Січ" і участи своїх 4-ох синів в дружині не міг суддювати гри „Ч. Січі". Неґативно вражав брак присутности на цьому турнірі ланкового футболу СУАСТ — Схід і взагалі членів Управи тієї делеґатури СУАСТ - Схід за вийнятком організаційного р-та д-ра І. Яроша. Прикро було теж бачити дружину СК СУМА „Крилаті" Йонкерс, що прибула на турнір з 9-ти змагунами, без опіки старших і без батьків. „Де наші батьки?" Після поразки з УСТ-м Ню Йорк і контузії старшого юнака Щура, юнаки „Крилатих" залишили турнір, віддаючи залеглі три воковером. Найкраще, під кожним оглядом, зарепрезентували себе, чемпіон — „Тризуба" і віце-чемпіон „Ч. Січ", які заслужено зайняли два перші місця. Надійно й завзято грали теж юні футболісти УСК-у, між якими можна було зауважити кілька талановитих змагунів.

„Чорноморська Січ" — УСК „Тигри", Трентон 2 : 2

Ці товариські футбольні змагання збірної „Ч. Січі" (І-ша ІІ-га і юнацька) з „Тиграми" Трентон, закінчилися ремісовим вислідом 2:2. Згідно із рішенням Управи УСТ „Ч. Січ", голова Т-ва вручив дружині гостей трофей, що був призначений для переможця гри.

„Чорноморська Січ" (Олдбої) — „Ч. Січ" (юнаки-учні) 1 : 0

Ці надзвичайно „завзяті" змагання між найстаршими і наймолодшими футболістами „Ч. Січі" закінчилися „щасливою" виграною олдбоїв — 1 : 0.

Віра Потежна нова красуня „Ч. Січі" У. Ольшанівська і О. Напора — „принцеси"

Крім згаданих спортових гор, що проходили на протязі двох днів, згідно з програмою Спортової Зустрічі, відбулися Великі Спортові Вечерниці при звуках оркестри Богдана Гірняка і вибір красуні та „принцес" УСТ „Ч. Січ" на 1973 рік. Звання красуні і пропам'ятне відзначення здобула Віра Потежна, визначна спортовка „Ч. Січі" у відбиванці і легкій атлетиці. Трофеї „принцес"' здобули активні спортовки в ділянці відбиванки: У. Ольшанівська (теж змагунка легкої атлетики) і О. Напора.

О. Твардовський

ХТО ЦЕЙ ДЖЕНТЛМЕН?..

(Закінчення зі стор. 2-ої)

думаю, от тобі і культура наших часів, от і теперішня „куртуазія!

Поступила по дорозі на пошту. І там теж урядовці непривітні, шорсткі, мовби робили велику ласку, що обслужать людей. Знеохотилася я докраю. Невже ж у теперішніх часах людина людині вовком? Коли знечев'я чую дитячий голосок: „Пані, ви загубили рукавичку". Підношу очі — передо мною хлопчик, може шестилітній, всміхається, подає мені з підлоги рукавицю. А біля нього теж привітно усміхнена жінка, його мати.

І враз, мов за дотиком чародійної палички, все видалося іншим. Від того привітного, дитячого голосу, від того дрібного жесту чемности, від несподіваного вияву уважливости. Цей, здавалося б, незнаний жест, набрав враз блеску куртуазії. І я подумала, дякуючи хлопчикові за підняту рукавичку:

— Це і є джентлмен, яких у нас тепер так мало! І, дай Боже, щоб їх було більше. Не ради мене, бо я — звичайна Джейн, а ради того, щоб можна було вірити в культуру людини, якою і є ввічливість. —

Вона всміхнулася: Тепер є занепад, але, чи не думаєш, що по кожнім занепаді мусить прийти підйом? —

ОБ'ЄДНАНІ НАЦІЇ АКТИВНО ВКЛЮЧИЛИСЯ в акцію організації допомоги тим державам в центральній Африці, яким грозить голод у зв'язку з довготривалою посухою. Допомогову акцію організує підсекретар ОН Брендфорд Морзе, який поінформував, що у висліді заклику генерального секретаря К. Вальдгайма окремі держави надіслали декларації на суму 6 млн. долярів на рахунок допомоги. Голодом загрожені: Малі, Сенеґаль, Мавританія, Верхня Вольта, Ніґер і Чад.

ПОВІДОМЛЕННЯ Адміністрації „Свободи"

ПОВІДОМЛЯЄМО ВСІ ОРГАНІЗАЦІЇ І ПООДИНОКІ ОСОБИ,

що Адміністрація не буде поміщувати жадних оголошень

ЯКЩО ПОПЕРЕДНІ РАХУНКИ НЕ БУДУТЬ ВИРІВНЯНІ

Окремих листів в тій справі не будеться відписувати.

Повідомлення Адміністрації

З уваги на те, що в днях від 30 липня до 5 серпня „Свобода" НЕ БУДЕ ПОЯВЛЯТИСЯ — проситься всіх, хто мав би на цей час якісь оголошення, надіслати їх до публікації перед тією одноітижневою перервою.

Аплікація на прийняття — на — КУРСИ УКРАЇНОЗНАВСТВА

УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ

на СОЮЗІВЦІ

КЕРГОНКСОН, Н. Й.

від 5-го до 29-го СЕРПНЯ 1973 року

Ім'я і прізвище: ....

Адреса: ....

Вік: .... Член УНС, Відділ: ....

Знання української мови:

СЛАВО ☐ ЗАДОВІЛЬНО ☐ ДОБРЕ ☐

Залучую на рахунок оплати $..........

(Повна оплата курсів — $150.00. Половину належности треба вплатити з аплікацією).

Аплікації висилати на адресу:

UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION ESTATE

Kerhonkson, N.Y. 12446 Tel.: (914) 626-5641

ЦІНИ ОГОЛОШЕНЬ В ЩОДЕННИКУ „СВОБОДА"

1 ІНЧ ЧЕРЕЗ ОДНУ ШПАЛЬТУ за культурні імпрези (академії, посмертні згадки, розшуки, подяки) — $2.00

1 ІНЧ ЧЕРЕЗ ОДНУ ШПАЛЬТУ за приватні концерти, бизнесові оголошення (забави, фестини, пікніки, бенкети, банки, продаж домів і т. д.) — $3.00

ОГОЛОШЕННЯ ЧЕРЕЗ 8 ШПАЛЬТ (ціла сторінка) по — $3.00 за інч за кожного рода оголошення.

ВИГОТОВЛЕННЯ КЛІШЕ на одну шпальту — $4.75

ВИГОТОВЛЕННЯ КЛІШЕ на дві шпальти — $6.50

ОГОЛОШЕННЯ НА ЧЕРГОВЕ ЧИСЛО (2 ДНІ ПЕРЕД ПОЯВОЮ) ПРИЙМАЄТЬСЯ ТІЛЬКИ ДО 12-ої ГОДИНИ ДНЯ.

ПОВІДОМЛЯЄТЬСЯ всі організації, установи і поодинокі особи, які довгують за оголошення, що адміністрація буде змушена відкинути чергове оголошення, доки не будуть вирівняні попередні рахунки.